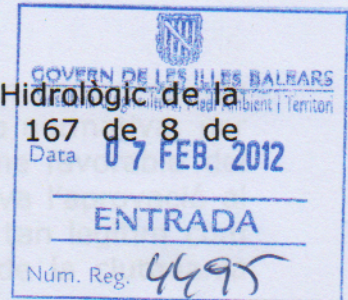

L'Associació de Llicenciats en Ciències Ambientals de les Illes Balears, entitat legalment inscrita al Registre d'Associacions, d'acord amb la Llei 1/2002, de 22 de març, amb CIF 57095184 i adreça Apt. de correus 11.117 amb CP 07010, Palma, representats aquí per Jaume Reus, major d'edat, amb DNI núm. 43150060J,

EXPOSAM:

Vist el nou tràmit d'informació pública del projecte de Pla Hidrològic de la Demarcació de les Illes Balears, publicat al BOIB núm. 167 de 8 de novembre de 2011, des d'ALCAIB presentam les següents

AL·LEGACIONS

PRIMERA, referent al procediment de suspensió de l'aprovació definitiva del Pla Hidrològic de les Illes Balears i al nou tràmit d'audiència

El passat 14 d'octubre, el Consell de Govern va decidir sol·licitar al Consejo de Ministros la paralització de la tramitació del Pla Hidrològic de les Illes Balears (PHIB) un document d'implementació de la Directiva 2000/60 CE Marc de l'Aigua (DMA) que ja es trobava aprovat pel Govern anterior i del qual només faltava l'aprovació al Consell de Ministres.

Amb aquest acord se sol·licita al Govern central que es paralizzi el procés d'aprovació pel temps mínim imprescindible per poder-ne fer un anàlisi profund, detallat i participatiu.

La paralització es fa en base als següents arguments:

1. El document pendent d'aprovar pel Consell de Ministres presenta importants diferències respecte de la versió inicial.
2. El Consell de Govern va aprovar provisionalment el PHIB amb urgència.
3. La proposta que ara ha d'aprovar el Govern central conté elements excessivament intervencionistes, representa una major càrrega burocràtica i comportaria efectes negatius per als diversos agents implicats.
4. La participació pública deixava molt que desitjar, i amb el nou termini es pretén *"revisarlo un tiempo prudencial, atender a las alegaciones, que se revisen, que se haga la tramitación impecable y se presente al Ministerio"*. Insistint en la necessitat de *"revisarlo, tener en cuenta todas las alegaciones y seguir el procedimiento administrativo correcto"*.

Sembla ser que aquesta decisió ha estat fonamentada en les demandes que la Direcció General de Recursos Hídrics ha rebut de col·legis oficials, associacions, ajuntaments, el mateix Consell de Mallorca i també de la Vicepresidència Econòmica, de Promoció Empresarial i d'Ocupació, una vegada efectuat tots els tràmits d'informació establerts legalment i després de dur-se a terme un procés de participació activa sense precedents a aquesta comunitat.

Des del punt de vista d'ALCAIB aquests arguments no són certs i el nou procediment administratiu adoptat no està recolzat per cap normativa, per tant no justifiquen l'aturada d'un procediment amb informe favorable del Consejo Nacional del Agua, gairebé acabat (només mancava l'aprovació al Consell de Ministres) iniciat per un altre equip de govern tan legítim com l'actual, que actuà en el seu moment en representació de la ciutadania balear.

És per això que sol·licitem **continuar amb la tramitació iniciada**. A continuació s'exposen els motius pels quals l'ALCAIB veu necessari continuar amb el PHIB aprovat al seu dia per el Consejo Nacional del Agua.

SEGONA, continuar amb la tramitació iniciada, pel paper estratègic que esdevé en el desenvolupament de les nostres illes i que ha madurat a l'empament de tres equips de Govern que han assumit la seva part de responsabilitat.

La tramitació del PHIB va començar a finals de la legislatura 2003-2007 amb el conseller de Medi Ambient del PP, Jaume Font, i es va consolidar posteriorment amb el conseller Miquel Àngel Grimalt d'UM i Gabriel Vicens, del BLOC.

Tots els equips de govern prengueren el relleu de l'anterior, donant com a resultat un llarg procés de tramitació, assumint la seva part de responsabilitat en la construcció d'una política hídrica coral.

TERCERA, continuar amb la tramitació iniciada perquè la planificació hidrològica en el marc de la política europea, preveu revisions cada 6 anys.

El PHIB implementa la DMA i aquesta preveu la revisió periòdica de la planificació cada 6 anys. Aquesta revisió ja hauria d'haver començat amb el PHIB paralytitzat aprovat, tal i com es preveu a la pròpia directiva. D'això es pot deduir que l'actual equip de govern no entén els principis, valors i filosofia de la directiva marc de l'aigua i de la política europea.

QUARTA, continuar amb la tramitació iniciada perquè el PHIB, s'ha gestat amb un llarg, complex i integral procés de tramitació.

- 6 anys de treballs tècnics, amb treballs pioners com per exemple el seguiment de les comunitats de macroinvertebrats, algues i fanerògames marines a tota la costa balear que permet determinar el seu estat ecològic d'acord amb la directiva.
- 4 anys de procés participatiu: 30 tallers presencials, més de 700 participants (més del 70% de propostes integrades), 2 períodes de consulta pública de 6 i 4 mesos amb el 85% de propostes integrades i 1 jornada científico-tècnica.

Aquest procés participatiu s'ha presentat a congressos on ha rebut elogis a l'àmbit nacional i ha esdevingut un referent del que hauria de ser la participació activa encaminada a la millora de la governança.

Cadascuna de les fases de participació es nodria de les anteriors de manera que al llarg del procés el PHIB s'ha adaptat a diferents punts de vista, on la ciutadania i els agents socials validaven en cada fase les anteriors.

- Aprovació pel Consell Balear de l'Aigua (14 febrer 2011), que segons el Decret 129/2002, de 18 d'octubre, d'organització i règim jurídic de l'Administració hidràulica de les Illes Balears és l'òrgan suprem de consulta, participació i planificació en matèria d'aigües en l'àmbit de les Illes Balears.
- Aprovació pel Consell de Govern (25 febrer 2011), òrgan electe pels ciutadans de les illes que actua en representació d'aquests.
- Informe favorable del Consejo Nacional del Agua (24 març 2011), òrgan consultiu superior en matèria d'aigües, que entre d'altres funcions té la de emetre informe preceptiu als plans hidrològics de conca.

CINQUENA, continuar amb la tramitació iniciada perquè el procés de participació pública, una de les innovacions clau de la DMA, va ser impecable a les Illes Balears

És el primer cop que una Directiva Europea incorpora el procés participatiu dintre mateix del procés de planificació, per tal de integrar tots els actors al principi i evitar conflictes entre agents socials davant la nova legislació.

Des d'ALCAIB valorem que el Pla de Participació pública iniciat a l'octubre de 2006 i que es va desenvolupar progressivament fins el 2010, ha estat el primer Pla de Participació Pública autonòmic de calat realitzat a les nostres illes. Va ser impecable en forma i contingut, superant la pròpia lletra de la

Directiva Marc d'Aigua, la qual demanava segons el seu art 14. garantir la informació, la consulta i fomentar la participació activa.

La qualitat deliberativa, la transparència, la planificació de la pròpia participació, la gestió d'expectatives, la contestació motivada a cada una de les al·legacions i a les aportacions de la participació marquen un abans i un després en fer participació a les nostres illes. Així, inclús durant el procés es van constatar positives valoracions, com les realitzades per l'Observatori de la Directiva Marc d'Aigua al nostre procés, del qual des d'ALCAIB varem formar part i varem treballar com agents socials implicats molt activament, invertint el nostre temps, coneixement i il·lusió.

A l'últim informe emès per la Comissió Europea sobre els processos participatius a l'Estat Espanyol, es destaca en primer lloc la participació a les Illes Balears, indicant que a la resta de conques hidrogràfiques encara no s'havia ni tan sols iniciat.

Així per concretar durant els últims 4 anys s'ha treballat rigorosament en un procés de participació exemplar i sense precedents en la nostra comunitat. El procés ha garantit diversos canals d'informació, consulta i participació activa, a través de 2 períodes d'informació pública amb una durada total de 16 mesos, així com a través dels 30 tallers presencials realitzats en les 3 illes, on han confluït 773 representants de més de 250 entitats econòmiques, socials i ambientals de rellevància de les nostres illes.

Segons les memòries metodològiques del procés entre al·legacions rebudes en els períodes d'informació pública, i propostes procedents dels tallers presencials, s'han realitzat un total de 1.114 aportacions, de les quals s'han incorporat el 85% en la proposta definitiva del PHIB.

De les pròpies memòries obtenim que la satisfacció no només va ser d'ALCAIB, sinó que els 773 participants van demostrar en el 97% dels casos un alt grau de satisfacció amb el procés participatiu.

Recordem que es van obrir dos períodes de consulta perquè els interessats en la gestió dels recursos hídrics realitzin les seves observacions, consultes i al·legacions a l'Esborrany del Pla Hidrològic de les Illes Balears:

1. A partir del 9 de setembre de 2008 es va obrir el període de consulta de 6 mesos, inicialment fins al 28 de febrer de 2009 (posteriorment es va prorrogar fins al 15 de setembre de 2009). Informació pública sobre l'Esborrany del Pla Hidrològic de les Illes Balears (BOIB núm. 143, de 09 de octubre de 2008).
2. A més a més durant el tràmit d'aprovació de l'Informe de sostenibilitat ambiental del PHIB, es posaven a consulta tots els documents relacionats, Memòria, Normativa, Programa d'Actuacions i Infraestructures i es va obrir un període d'informació pública des del 20 de març de 2010 fins al 4 maig 2010

(BOIB núm. 46 , de 20 de març de 2010). Aquest tràmit es va ampliar fins el 2 de juny per la consulta a les parts interessades.

SISENA, continuar amb la tramitació iniciada perquè el Pla Hidrològic d'Illes Balears, ha incorporat les aportacions de la participació i les al·legacions en un alt percentatge (aproximadament 80%).

Un dels arguments esgrimits pel Consell de Govern és que hi ha moltes diferències entre el text exposat al públic i l'aprovat definitivament, precisament per la incorporació d'al·legacions i suggeriments derivats del procés de participació abans esmentat i a la vista del qual ALCAIB considera que la paralització del PHIB no és adient, inclús genera inseguretat jurídica al no quedar clar quan acaben els procediments administratius amb participació pública.

ALCAIB i els 7 socis que han estat part activa durant el procés de participació, som testimonis de que la filosofia i els objectius del PHIB no han sofert cap modificació substancial. En tot cas la incorporació d'al·legacions ha ajudat a la clarificació del conceptes i finalment presenta una estructura normativa més entenedora.

I fonamentalment, al nostre entendre l'aprovació del PHIB al Consell Balear de l'Aigua, com a òrgan l'òrgan suprem de consulta, participació i planificació en matèria d'aigües en l'àmbit de les Illes Balears, validà el procés d'incorporació de les al·legacions presentades.

SETENA, continuar amb la tramitació iniciada per les conseqüències socials que comporta la paralització de l'aprovació del PHIB

Des del punt de vista social la paralització del Pla suposa una oportunitat perduda, que dilapida la llavor que s'ha plantat, durant més de 4 anys, per a la corresponsabilitat dels agents socials en les polítiques públiques.

A més a més el Pla de Participació no només ha estat un canal per fer arribar les al·legacions i observacions, sinó que s'ha convertit en un instrument per millorar la informació sobre els temes hídrics. Ara ALCAIB està molt millor assabentat en matèria de planificació hidrològica que fa 5 anys.

S'ha treballat des d'una òptica educativa, realitzant debats deliberatius com a tècnica participativa, complementada amb un minucios retorn de la informació, que va oferir contestació a totes i cadascuna de les aportacions. Segurament a partir d'ara la ciutadania no vulgui tornar a participar si sent que la seva dedicació i aportacions han estat ignorades. És la sensació que actualment tenim des de la nostra entitat.

VUITENA, continuar amb la tramitació iniciada per les conseqüències ambientals de la paralització de l'aprovació del PHIB

La conca hidrogràfica de les Illes Balears, donat el caràcter insular, presenta una vulnerabilitat gran davant el risc de sequera o contaminació d'aqüífers subterranis, amb efecte directe sobre el benestar de la població.

Les fites aconseguides gràcies al llarg i exemplar procés de participació, quedaven reflexades en un Pla Hidrològic que garantia la bona qualitat de les masses d'aigua superficials, subterrànies i costaneres.

El fet de tenir la planificació hidrològica suspesa crea una inseguretat a nivell social, a l'hora de desenvolupar l'activitat econòmica i les modificacions que pugui suposar aquest nou període d'exposició pública no garanteixen la bona qualitat de l'aigua per al futur.

A més a més aquesta fragilitat dels nostres recursos hídrics, ben bé requereix regular els usos com indica la Llei d'Aigües, malgrat que a vegades impliqui perfeccionar els procediments administratius i sol·licitar més informació a les parts interessades, i lamentem que pel nou equip de govern això sigui una càrrega burocràtica tildada d'intervencionista, segons declaracions del propi Conseller.

NOVENA, continuar amb la tramitació iniciada per les conseqüències econòmiques de la paralització de l'aprovació del PHIB.

Des del punt de vista econòmic, segons les dades proporcionades a ALCAIB durant el procés de participació, els treballs tècnics d'implementació de la DMA han suposat una despesa al voltant de 4 milions d'euros, a la que s'hauria d'afegir el cost dels treballs efectuats amb mitjans personals de la pròpia administració i que ha pagat la ciutadania de Illes Balears.

També s'ha de tenir en compte les previsible sancions de la UE, que ja ha iniciat un expedient sancionador contra l'Estat Espanyol per l'incompliment de totes les comunitats autònomes excepte Catalunya, tal i com es publica a la web de la Comissió Europea http://ec.europa.eu/eu_law/infringements/infringements_decisions_es.htm.

El text refós de la llei d'aigües preveu al seu article 121bis la repercussió de les sancions de la Unió Europea al Regne d'Espanya a les Comunitats Autònomes, en la part en què les hi sigui imputable.

La sanció per incompliment d'una directiva es calcula en base a diferents criteris i es diferencien sancions "a un tant alçat" i multes coercitives.

Per al Regne d'Espanya la sanció "a un tant alçat" és de 7.385.000 € o bé d'un mínim de 2.954€ per dia d'incompliment. Les multes coercitives són de

com a mínim 8.862 € per dia d'incompliment (sense tenir en compte els criteris de gravetat ni duració).

A això cal afegir que el Consejo de Estado parla d'una eventual aplicació d'ingressos procedents dels Fons Europeus a la repercussió de sancions.

En la última actualització de l'estat dels plans hidrològics de 22/12/2011, de tota la Unió Europea sols resta l'Estat Espanyol, Grècia, Bèlgica i Portugal.

DESENA, continuar amb la tramitació iniciada perquè ALCAIB ja ha participat activament, ja ha al·legat i ja ha rebut contestació afirmativa de l'Administració.

Vist que l'ALCAIB ja ha participat activament, ja ha al·legat i ja ha rebut contestació afirmativa de l'Administració, no veu vàlid ni legítim aquest nou procés d'informació pública sobre l'esborrany de PHIB.

ALCAIB ja ha participat activament i a través d'al·legacions en els períodes de consulta pública anterior, en concret ha participat en els esdeveniments convocats per l'Administració:

- Taller Tècnic Les Aigües continentals i costaneres de les Illes Balears, art 5. caracterització de la demarcació i pressions el 14 de març de 2007, al qual assisteix la vicepresidenta, així com una altra sòcia en qualitat de representant de la Universitat.
- Taller Tècnic Les Aigües continentals i costaneres de les Illes Balears, art 11. Programa de mesures el 23 de novembre de 2007, al qual assisteix la vicepresidenta.
- PHIB i particularitats de Mallorca Nord-est (Alcúdia) el 23 octubre 2008), al qual assisteix un soci de l'entitat.
- PHIB i particularitats de Menorca (Maó) el 5 novembre 2008, al qual assisteix un soci de l'entitat.
- PHIB i particularitats de Mallorca Sud (Palma) el 20 novembre 2008, al qual assisteix un soci de l'entitat.
- Taller Tècnic (Palma) PHIB Hidrològic de les Illes Balears 15 gener 2009 al qual assisteix la presidenta i un soci.

L'abril de 2010 es constitueix internament la Comissió de "Aigua i PHIB Hidrològic" de ALCAIB, composta per 5 socis/es i recolzada per la Junta per a l'elaboració de les al·legacions de l'entitat.

Aquesta comissió va treballar intensament durant dos mesos, del 15/04/2010 al 16/06/2010, realitzant 2 reunions presencials els dies 03/05/2010 i el 12/05/2010.

Els temes que abordà la comissió de "Aigua i PHIB Hidrològic" d'ALCAIB foren els següents:

- Costos ambientals
- Depuració biològica i llacunatge
- Sistemes biològics extensius
- Abocaments i sistemes de tractament d'aigües residuals individuals (fosses sèptiques a habitatges aïllats i activitats del sector serveis en sòl rústic)
- Gestió d'autoritzacions de purins i fems i l'aplicació del CBPA (nitrats)
- Franges de protecció dels torrents tant per inundacions com per a aplicacions de fertilitzants i fitosanitaris
- Protecció / gestió de zones humides
- Sistemes de defensa que permetin la infiltració
- Mètodes nous de neteja de lleres
- Aprofitament de pluvials
- Xerojardineria
- Comunicació-sensibilització per a la nova cultura de l'aigua
- Comunitat de regants
- Aprofitament in situ d'aigües regenerades per a l'agricultura

Aquests eren els temes objecte de les 27 al·legacions que es van fer al PHIB i que s'adjunten com a documentació (doc. núm 1), ja que en aquest moment constituïen el que des ALCAIB es consideren millores del PHIB i d'interès per a la societat balear en el seu conjunt.

Segons la contestació emesa per la DGRH de 26 de gener del 2011, es van acceptar 25 d'aquestes al·legacions, pràcticament en la seva totalitat. La contestació a aquestes al·legacions s'annexa com a documentació adjunta (doc. núm 2).

L'entitat no va realitzar al·legacions a altres temes que considera rellevants ja inclosos en el PHIB, ja que en aquest moment estava en total acord.

Aquests temes són bàsicament la protecció i delimitació de zones humides i les mesures de protecció dels recursos hídrics davant focus puntuals i difusos de contaminació (dipòsits de combustible, fosses sèptiques, dejeccions ramaderes ...) així com la recuperació de costos de l'aigua (tarificació).

Així doncs ALCAIB es ratifica en les al·legacions presentades amb anterioritat i es manifesta en contra de qualsevol canvi substancial en la filosofia del PHIB sobre tot pel que fa a la protecció del medi hídric contra fonts puntuals de contaminació, recuperació de costos de l'aigua i protecció de les zones humides, cavitats càrstiques i basses temporals.

ONZENA, continuar amb la tramitació iniciada per la inseguretats jurídica que general la paràlització del PHIB.

En el mateix preàmbul de la Directiva Marc de l'Aigua, en l'apartat 30) es diu:

30) Per garantir una aplicació plena i coherent de la present Directiva, tota pròrroga dels terminis s'haurà d'efectuar segons criteris adequats, evidents i transparents, i els Estats membres hauran de justificar la pròrroga susdita en els seus plans hidrològics de conca.

El fet de suspendre la imminent aprovació per part del Consell de Ministres portarà a haver de demanar una nova pròrroga en l'aprovació del PHIB (recordar que la data límit per la publicació dels plans estava fixada per a 22/12/2009).

Al parer d'ALCAIB, en el cas de les Illes Balears, no es veu que aquesta pròrroga sigui ni adequada, ni evident ni transparent, com demana la mateixa Directiva. A tall d'exemple no s'ha trobat publicat l'acord del Consell de Govern pel qual es sol·licita la paràlització de la tramitació del PHIB.

Un altre punt del mateix preàmbul de la Directiva Marc de l'Aigua, en l'apartat 46) es diu:

*46) Per garantir la participació del públic en general, inclosos els usuaris, en l'establiment i l'actualització dels **plans hidrològics** de conca, és necessari facilitar **informació adequada** de les mesures previstes i dels progressos duts a terme en la seva aplicació, a fi que el públic en general pugui aportar la seva contribució abans que s'adoptin les decisions finals sobre les mesures necessàries.*

En el nostre entendre aquest nou procés d'exposició pública no ha estat informat adequadament, ja que no es justifica sota cap normativa, la suspensió de la tramitació a punt de finalitzar.

En el full específic de la DMA sobre participació ciutadana es diu que (WISE, Nota sobre el agua 12):

*A fin de garantizar la participación del ciudadano y de las partes interesadas en el establecimiento y en la actualización de los planes hidrológicos de cuenca, la Directiva reconoce que **es necesario facilitar información adecuada al público** sobre las medidas previstas **antes de aprobar** las decisiones finales correspondientes.*

Aquest tràmit ja havia estat acabat, quan se'ns havia informat com a entitat, després d'haver realitzat les respectives al·legacions, quina era la decisió presa per a cadascuna d'elles.

Posteriorment varen ratificar el text el Consell Balear de l'Aigua i el Consejo Nacional del Agua. En aquest nou tràmit d'exposició pública no sen' garanteix aquest dret a la informació abans de la seva aprovació.

ALCAIB reitera la inseguretat jurídica que s'ha generat amb aquesta paràlització manifestament infundada i, a més a més, sol·licita resposta a les següents qüestions:

- a l'empar de quina llei s'atura un procés d'aprovació d'un PHIB tramitat i aprovat pel consell de Govern de l'equip de govern anterior?
- quan acabi aquest tràmit d'audiència, hi haurà un altre? perquè?

DOTZENA, continuar amb la tramitació iniciada per responsabilitat econòmica, social i ambiental.

ALCAIB pregunta a l'actual equip de govern, en cas de sanció per incompliment de la DMA, qui assumirà la responsabilitat econòmica, social i ambiental?

ALCAIB considera que en cas que a causa de les modificacions del PHIB per aquest nou tràmit aquest no complís amb els objectius de la DMA i en cas que executaran les sancions previsible que l'equip de govern actual es responsabilitzi econòmicament d'aquesta decisió.

Per tot això, **SOL-LICITAM:**

Que les al·legacions aportades siguin considerades i en conseqüència es continui amb la tramitació i l'aprovació definitiva del PHIB tal i com va ser aprovat pel Consell Balear de l'Aigua i per el Consejo Nacional del Agua el 2011.

Que en tot moment sen's informi adequadament abans d'aprovar els documents corresponents.

I reiterem que en cas que a causa de les modificacions del PHIB per aquest nou tràmit aquest no complís amb els objectius de la DMA i en cas que executaran les sancions previsibles, que l'equip de govern actual es responsabilitzi econòmicament d'aquesta decisió.

I COMUNICA

I per això ALCAIB presenta còpia d'aquest escrit al Defensor del Poble perquè estudiï la legalitat del procés i prengui les mesures necessàries al respecte.

Documents adjunts Núm 1. Al·legacions presentades per ALCAIB.
 Núm 2. Contestació de la Direcció General de Recursos Hídrics.

JAUME REUS
Vicepresident d'ALCAIB

Palma 7 de febrer de 2012

DIRECTOR GENERAL DE RECURSOS HÍDRICS DE LA
CONSELLERIA D'AGRICULTURA, MEDI AMBIENT I TERRITORI.